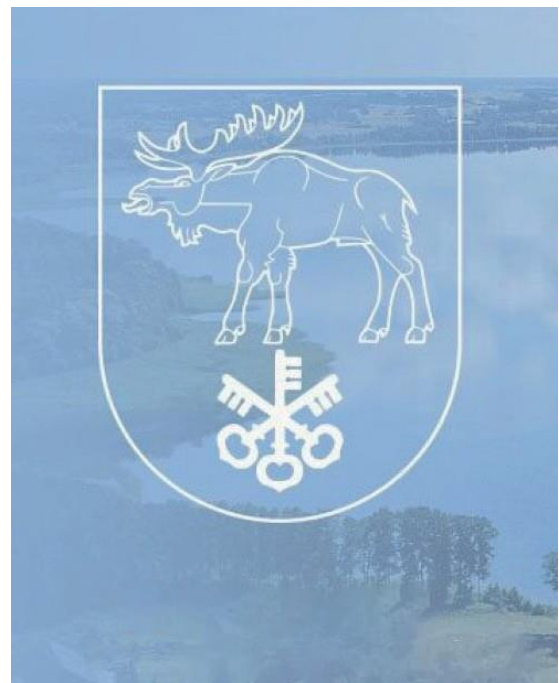

GEROSIOS PRAKTIKOS VIEŠAJAME TRANSPORTE

INTERVIU SU IEVA STALEVIČIŪTE

ATVEJO ANALIZĖ: DARNAUS VIEŠOJO TRANSPORTO SPRENDIMAS REČIAU APGYVENDINTOSE VIETOVĖSE:
LAZDIJŲ RAJONO SAVIVALDYBĖ

Ieva Stalevičiūtė - [Lazdijų rajono savivaldybės](#) strateginio planavimo ir investicinių projektų valdymo skyriaus vedėja

KOKIE PAGRINDINIAI IŠŠŪKIAI KYLĄ LAZDIJŲ RAJONUI ORGANIZUOJANT VIEŠĄJĄ TRANSPORTĄ REČIAU APGYVENDINTOSE VIETOVĖSE?

Lazdijų rajonas yra viena iš didžiausių ir rečiausiai apgyvendintų Lietuvos savivaldybių, todėl viešojo transporto organizavimas čia kelia daug iššūkių. Rajonas apima daugiau nei 130 hektarų, kuriuose gyvena per 18 tūkstančių gyventojų, pasklidusių po miestus, kaimus ir atokias vietas. Tokia geografija tradiciniam viešajam transportui kelia didelius logistinius ir ekonominius sunkumus.

„Rajone veikiančios autobusai dažnai važinėja beveik tušti, nes mažas gyventojų tankumas daro juos neekonomiškus. Be to, daugelis gyventojų gyvena toli nuo pagrindinių kelių, todėl viešojo transporto stoteles jiems pasiekti sudėtinga. Tai paskatino mus ieškoti naujoviško, tvaraus ir paslaugos prieinamumą užtikrinančio sprendimo“, – dalijasi leva Stalevičiūtė.

KOKS SPRENDIMAS BUVO SUKURTAS ŠIAI PROBLEMAI SPREŠTI?

Lazdijų rajonas sukūrė unikalią pavežėjimo elektrinėmis transporto priemonėmis paslaugą, skirtą patenkinti gyventojų mobilumo poreikius. Vietoj didelių autobusų, kurie dažnai kursuoja beveik tušti, buvo pradėtos naudoti mažesnės elektrinės transporto priemonės. Šios transporto priemonės veikia kaip lankstus pavežėjimo tinklas: jos paima keleivius tiesiai iš jų namų, pakeliui veža kitus gyventojus ir pristato juos į centrinį rajono tašką.

„Paslauga buvo kuriama taip, kad būtų tvirta ir lengvai pritaikoma prie Lazdijų rajono gyventojų poreikių. Elektrinės transporto priemonės ne tik sumažina emisijas, bet ir leidžia sumažinti veiklos išlaidas. Tuo pačiu ši sistema suteikia galimybę patogiai keliauti gyventojams, kurie anksčiau turėjo ribotas galimybes pasiekti viešąjį transportą“, – pasakoja skyriaus vedėja.

KAIP GYVENTOJAI GALI UŽSISAKYTI ŠIĄ PASLAUGĄ?

Gyventojams suteikėme tris galimybes užsisakyti paslaugą. Pirmiausia, jie gali skambinti į skambučių centrą, kur operatorius registruoja jų užsakymą. Antrasis būdas – apsilankyti svetainėje <https://lazdijaiveza.lt/>, kur galima užsisakyti kelionę internetu. Trečiasis variantas – naudotis mobiliąja programėle, kuri leidžia tiek užsisakyti paslaugą, tiek realiuoju laiku stebėti automobilio atvykimą.

Tokios galimybės užtikrina, kad paslauga būtų patogi ir prieinama įvairaus amžiaus gyventojams, įskaitant vyresnio amžiaus žmones, kurie gali pasinaudoti skambučių centro pagalba.

KOKIE BUVO PAGRINDINIAI IŠŠŪKIAI DIEGIANT ŠIĄ SISTEMĄ?

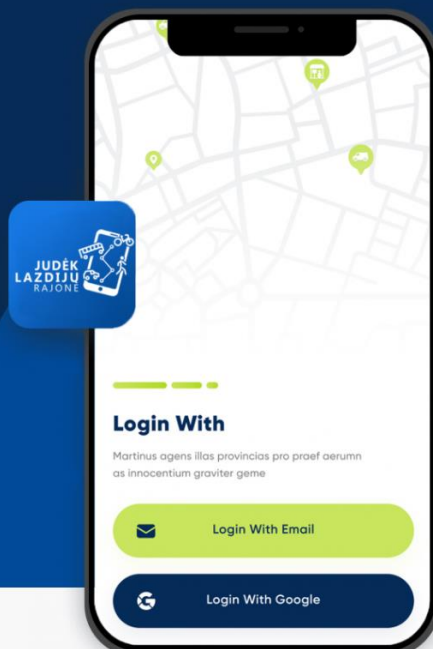
Didžiausias iššūkis buvo tai, kad ši sistema turėjo būti sukurta visiškai nuo nulio – panašių paslaugų Lietuvoje ar Baltijos šalyse nebuvo. „Reikėjo sukurti visą struktūrą: kaip keleiviai registruosis ir užsakytų paslaugas, kaip sistema veiks realiuoju laiku. Taip pat reikėjo sukurti ir mobilųjį sprendimą, leidžiantį užsakyti paslaugą“, – dalijasi I. Stalevičiūtė.

Ji priduria, kad daug įkvėpimo pasisėmė iš tokių platformų kaip „Bolt“, siekdami sukurti paprastą ir intuityvią sistemą, tinkamą visiems, įskaitant tuos, kurie mažiau susipažinę su skaitmeniniais įrankiais.

KAIP BENDRUOMENĖ REAGAVO Į ŠIĄ NAUJOVĘ?

„Reakcija buvo neįtikėtina teigiama“, – džiaugiasi I. Stalevičiūtė. Iš pradžių buvo planuota organizuoti daugybę susitikimų su gyventojais, tačiau paslaugai įsibėgėjus to prireikė minimaliai. Žinia apie paslaugą pasklido iš lūpų į lūpas, o senjorai, kurie dažnai mažiau naudojami technologijomis, aktyviai rinkosi skambučių centro paslaugas.

Vos per kelis mėnesius ši paslauga tapo neatsiejama kasdienio gyventojų gyvenimo dalimi, o jos populiarumas pranoko visus lūkesčius.

Lazdijai VEŽA Mobile App

Programėlės aprašymas

- ✓ Saugu ir patogu
- ✓ Planuokitės laiką
- ✓ Sekite kelionę gyvai
- ✓ Gaukite naujausią informaciją

KOKIE YRA ATEITIES PLANAI?

Savivaldybė siekia išplėsti paslaugą. „Planuojame įsigyti daugiau elektrinių transporto priemonių, taip pat įtraukti šią iniciatyvą į nuolatinę savivaldybės sistemą. Siekiame ne tik sumažinti taršių autobusų naudojimą, bet ir pagerinti pavežėjimo dažnumą bei prieinamumą“, – aiškina vedėja. Šiuo metu užsakymai priimami dieną prieš kelionę, tačiau jei paklausa toliau augs, bus svarstoma diegti realaus laiko užsakymo funkciją.

KAIP ŠI PASLAUGA PRISIEDA PRIE ES ŽALIOJO KURSO TIKSLŲ?

Elektrinės transporto priemonės tiesiogiai prisideda prie ES žaliojo kurso tikslų, mažindamos emisijas ir skatindamos tvarius transporto sprendimus. Paslauga yra LIFE programos dalis – pilotinis projektas, kurio tikslas parodyti, kaip net mažai apgyvendintos vietovės gali pasinaudoti pažangiomis ekologiškomis technologijomis. Šiuo metu transporto priemonės per dieną nuvažiuoja apie 320 kilometrų, o nuo projekto pradžios įveikta daugiau nei 30 000 kilometrų. Paslauga tapo ne tik tvari, bet ir patikima gyventojų judėjimo galimybe.

Konsultacijos telefonu

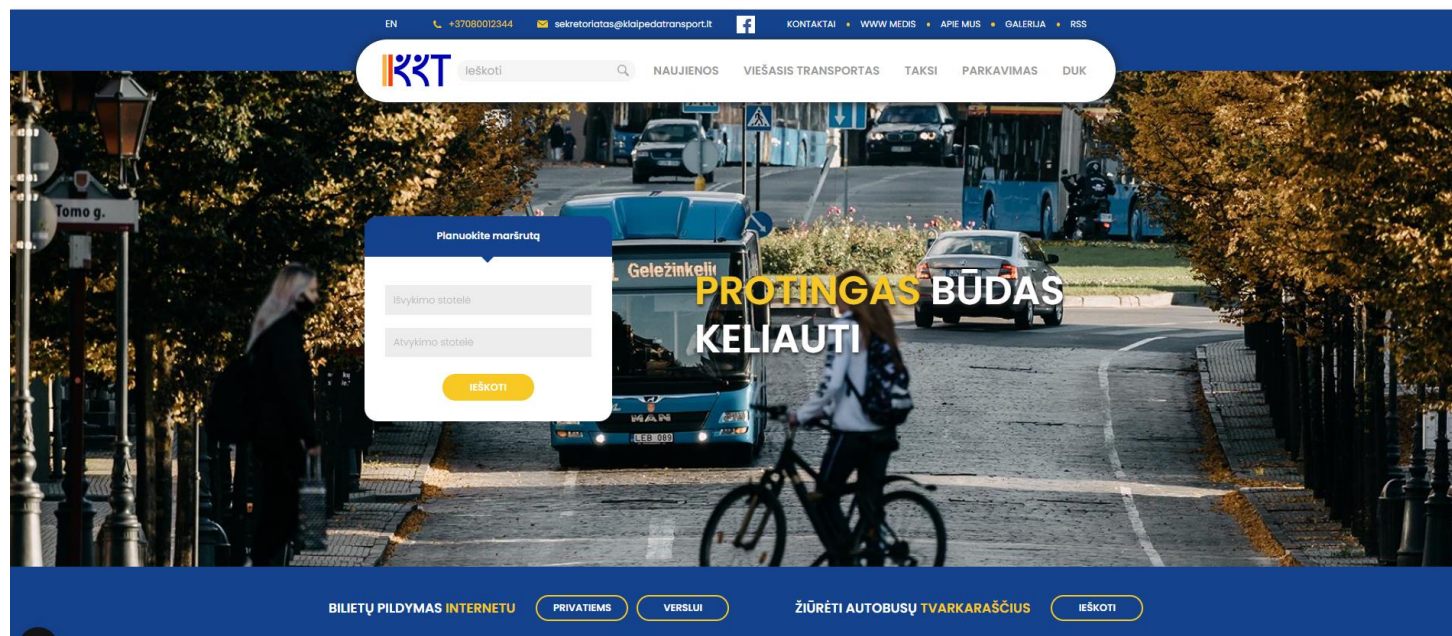
Užsakymas telefonu skambinant į skambučių centrą, programėlėje arba svetainėje

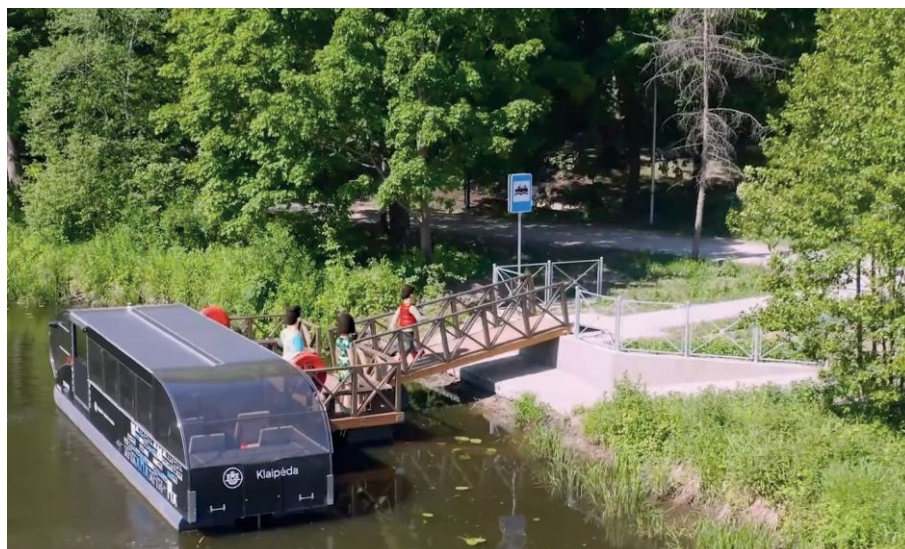
INTERVIU SU **ANDRIUMI SAMUILOVU**

ATVEJO ANALIZĖ: DIDIEJI DUOMENYS IR SKAITMENINIAI SPRENDIMAI KLAIPĖDOS MIESTE IR RAJONE

[Klaipėdos miestas](#) ir Klaipėdos rajono savivaldybės

The screenshot shows the KRT website interface. At the top, there is a navigation bar with contact information: EN, +37080012344, sekretoriatas@klaipedatransport.lt, and social media icons for Facebook, Kontaktai, WWW MEDIS, API MUS, GALERIJA, and RSS. Below this is a search bar with the KRT logo and a search button. The main content area features a large background image of a blue bus and a cyclist on a street. Overlaid on this image is a search form titled "Planuokite maršrutą" (Plan your route) with fields for "Išvykimo stoties" (Departure station) and "Atvykimo stoties" (Arrival station), and a yellow "IEŠKOTI" (SEARCH) button. To the right of the form, the text "PROTINGAS BŪDAS KELIAUTI" (Smart way to travel) is displayed. At the bottom of the page, there are several buttons: "BILJETŲ PILDYMAS INTERNETU" (Ticket purchase online), "PRIVATIEMS" (Private), "VERSUI" (Public), "ŽIŪRĖTI AUTOBUSŲ TVARKARAŠČIUS" (View bus timetables), and another "IEŠKOTI" (SEARCH) button.

Andrius Samuilovas - [Klaipėdos kelevinio transporto](#) direktoriaus pavaduotojas

SU KOKIAIS VIEŠOJO TRANSPORTO VALDYMO SISTEMOS IŠŠŪKIAIS SUSIDURIA KLAIPĖDA?

Klaipėda yra geografiškai išsklaidytas miestas, besidriekiantis palei marias ir jūrą, todėl viešojo transporto organizavimas kelia specifinių iššūkių. Centrinėje miesto dalyje, kur susikerta daug viešojo transporto maršrutų, piko valandomis dažnai susidaro spūstys. Autobusai dažnai atvyksta vienas po kito, o tai sukelia vėlavimus ir perpildo stoteles. Tokia situacija trukdo keleivių judėjimui ir mažina transporto sistemos patikimumą.

KAIP SPRENDĖTE ŠIĄ SPŪSČIŲ PROBLEMĄ?

Norėdami spręsti šią problemą, pirmiausia pradėjome bendradarbiauti su Norvegijos startuoliu, kuris analizavo viešojo transporto duomenis. Šis partneris padėjo mums suprasti keleivių srautus ir autobusų dažnumą. Gauti duomenys leido sukurti lankstesnius tvarkaraščius, o maršrutai buvo pritaikyti pagal realaus laiko poreikius. Be to, pasitelkėme „[GovTechproject](#)“ projektą, kurio dėka įdiegėme dirbtinio intelekto (DI) sistemą. Šis DI sprendimas leido analizuoti autobusų eismo modelius realiuoju laiku ir siūlyti korekcijas tvarkaraščiams, siekiant išvengti perpildymo populiariausiose stotelėse. Tai leido efektyviau paskirstyti autobusų srautus mieste.

KOKIE BUVO ŠIO SPRENDIMO REZULTATAI IR IŠŠŪKIAI?

DI sistema padėjo sumažinti spūstis miesto centrinėje dalyje, pagerino autobusų srautų valdymą ir padidino paslaugų patikimumą keleiviams. Tačiau sprendimas sukėlė ir naujų iššūkių. Tvarkaraščių korekcijos centrinėje miesto dalyje kartais sutrikdydavo paslaugas priemiesčiuose, kur viešojo transporto pasirinkimas jau ir taip ribotas. Ši patirtis parodė, kad viešojo transporto organizavimas yra sudėtingas procesas, reikalaujantis subalansuoti skirtingų miesto dalių poreikius. Nors DI ir duomenų analizė padėjo spręsti dalį problemų, sistema reikalauja nuolatinių korekcijų, siekiant užtikrinti sklandų tinklo veikimą.

KAIP DI IR DUOMENŲ NAUDOJIMAS PRISIDEDA PRIE TVARUMO?

Skaitmenizavimas ir duomenų analizė leidžia optimizuoti maršrutus ir mažinti nereikalingas spūstis, taip mažinant degalų sąnaudas ir emisijas. Viešojo transporto efektyvumas skatina daugiau keleivių rinktis šią paslaugą vietoje nuosavų automobilių, kas mažina eismą ir oro taršą. Be to, duomenys apie keleivių srautus ir maršrutų naudojimą integruoti į eismo valdymo sistemas. Mieste įrengtos 28 sankryžos su viešojo transporto prioriteto moduliu, kuris leidžia efektyviau reguliuoti autobusų judėjimą. Tai padeda laikytis tvarkaraščių ir sumažinti transporto vėlavimus.

KAIP E.BILJETŲ SISTEMA INTEGUORJAMA SU KITOMIS TRANSPORTO RŪŠIMIS?

Klaipėdoje e. bilietų sistema yra esminė viešojo transporto modernizavimo dalis. Ši sistema leidžia keleiviams naudoti vieną bilietą miesto ir priemiesčio autobusuose, vandens autobusuose ir Smiltynės keltuose. Be to, sistema integruota su Lietuvos geležinkeliais, todėl keleiviai gali patogiai keliauti tarp skirtingų transporto rūšių, naudodami tą patį bilietą. Šis sprendimas ne tik supaprastina bilietų pardavimo procesą, bet ir suteikia daugiau patogumo keleiviams, kurie keliauja tarp miesto ir rajono.

KOKIE YRA KLAIPĖDOS VIEŠOJO TRANSPORTO ATEITIES PLANAI?

Planuojame toliau plėsti dirbtinio intelekto sprendimus ir didinti duomenų analizės integraciją. Siekiame dar labiau optimizuoti tiek miesto centro, tiek priemiesčių maršrutus, kad jie būtų dar labiau pritaikyti realaus laiko keleivių poreikiams. Kita svarbi kryptis – elektrinių ir hibridinių autobusų parko plėtra, siekiant sumažinti transporto emisijas ir didinti tvarumą.